

Sygn. akt X C 5961/17 upr.

UZASADNIENIE

Powód, (...) S.A. w restrukturyzacji z siedzibą w B., wniósł o zasądzenie od pozwanej G. M. na jego rzecz kwoty 764,31 zł. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Domagał się również zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podał, że strony zawarły w dniu 28 grudnia 2011 r. umowę o pożyczkę gotówkową nr (...), na podstawie której pozwana zobowiązała się do zwrotu łącznej kwoty 1.706,40 zł. w 36 tygodniowych ratach. Pozwana z tytułu umowy spłaciła jedynie kwotę 1.303,40 zł. W dniu 14 sierpnia 2015 r. powód wezwał pozwaną do dobrowolnego spełnienia świadczenia, jednak bezskutecznie. Na dzień wniesienia pozwu do zapłaty na rzecz powoda pozostała kwota 764,31 zł., na którą składają się kwota 403,00 zł. tytułem niespłaconej pożyczki oraz kwota 361,31 zł. tytułem skapitalizowanych odsetek, naliczonych do dnia 30 października 2017 r. Na odsetki te składają się odsetki maksymalne naliczone od przeterminowanych wpłat oraz od kwot i terminów wymagalności poszczególnych rat pożyczki do dnia 30 października 2017 r. Powód domagał się również odsetek ustawowych za opóźnienie od całości zadłużenia, tj. od kwoty 764,31 zł. od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Pozwana, G. M., nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie zajęła stanowiska w sprawie i nie stawiała się na rozprawę.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód, (...) S.A. z siedzibą w B. i pozwana G. M. zawarli w dniu 28 grudnia 2011 r. umowę o pożyczkę gotówkową nr (...). Na jej podstawie powód wypłacił pozwanej kwotę 1.000,00 zł. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 1.050,00 zł., na którą oprócz ww. sumy do wypłaty składała się opłata przygotowawcza w wysokości 50,00 zł. Roczna stopa oprocentowania wynosiła 20%, a łączna kwota odsetek – 76,17 zł. Jednocześnie powód zastrzegł w umowie opłatę za obsługę pożyczki w domu w wysokości 580,23 zł. Ostatecznie łączne zobowiązanie do spłaty wyniosło 1.706,40 zł. Pozwana zobowiązana była spłacić pożyczkę w 36 tygodniowych ratach po 47,40 zł. Rata obejmowała spłatę kapitału i odsetek, a także opłatę za obsługę w domu. Koszt obsługi pożyczki w domu klienta miał być opłacany każdorazowo wraz ze spłatą raty pożyczki i naliczany w takim stosunku procentowym, w jakim pozostaje łączny koszt obsługi pożyczki w domu do kwoty łącznego zobowiązania, pomniejszonego o opłatę przygotowawczą. Pozwana spłaciła kwotę 1.303,40 zł.

(dowód: umowa pożyczki k. 17-18, historia spłat k. 19-20, wyliczenie wartości zobowiązania k. 21-24)

Pismem z dnia 14 sierpnia 2015 r., stanowiącym przedsądowe wezwanie do zapłaty, powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 675,12 zł., w tym kwoty 403 zł. tytułem niespłaconych rat pożyczki oraz kwoty 272,12 zł. tytułem skapitalizowanych ustawowych odsetek za opóźnienie w spłacie poszczególnych rat.

(dowód: pismo z dnia 14.08.2015 r. k. 25)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów, złożonych przez stronę powodową, których prawdziwość i wiarygodność nie została w toku postępowania zakwestionowana oraz nie budziła wątpliwości.

W przedmiotowej sprawie powód wywodzi swoje roszczenie z umowy pożyczki, do której zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. 2016, poz. 1528 ze zm.). Zgodnie z art. 3 ust. 1 powołanej ustawy, przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550,00 zł. albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym w myśl art. 3 ust. 2 pkt 1 powołanej

ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki. Z kolei z przepisu art. 5 pkt 8 cyt. ustawy wynika, że całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta stanowi sumę całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu. W pkt 6 tego artykułu wskazano, że całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych, ponoszonych przez konsumenta. Przywołana wyżej ustawa nie wyłącza stosowania ogólnych przepisów Kodeksu cywilnego, dotyczących pożyczki. Stanowi jednak ograniczenie wyrażonej w art. 353¹ k.c. zasady swobody umów. W myśl art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Z okoliczności niniejszej sprawy wynika, że umowa pożyczki zawarta przez strony, oparta była o istniejący u strony powodowej wzorec umowy. Postanowienia umowy nie były z pozwaną negocjowane (poza wysokością kwoty wypłaconej pożyczki), a pozwana zawarła tę umowę jako konsument.

Powyższe powoduje, iż konieczne stało się rozważenie, czy w świetle art. 385¹ § 1 k.c. postanowienie umowne, przewidujące obowiązek zapłaty przez pożyczkobiorcę tak wysokich kosztów obsługi pożyczki w domu, jako że nie zostało uzgodnione indywidualnie z pozwaną – konsumentem, jest dla niej wiążące. Zgodnie z ww. przepisem, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Z art. 385¹ § 3 k.c. wynika, iż nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy, zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Zdaniem Sądu, z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie. W ocenie Sądu, zapis umowy, pozwalający stronie powodowej na pobranie tak wysokich kosztów obsługi pożyczki w domu, wynoszących 580,23 zł. (przy kwocie udzielonej pożyczki 1.000,00 zł.), godzi w dobre obyczaje oraz narusza w sposób rażący interes konsumenta. Opłatę tę należy uznać za rażąco wygórowaną i nie mieszczącą się w granicach swobody kontraktowania, określonej w art. 385¹ k.c., zważywszy że dłużnik zmuszony był przystać na tak ustalone warunki ze względu na swoją słabszą pozycję negocjacyjną. Zastrzeżona ona została jedynie w celu maksymalizacji zysków wierzyciela, co prowadzi do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych i nie powinno korzystać z ochrony prawnej. Opłata ta przysporzyłaby nadmiernych i niesprawiedliwionych zysków wierzycielowi. Podnieść bowiem należy, że naliczona opłata za obsługę pożyczki w domu nie była w zasadzie powiązana z ilością wizyt w domu pozwanej, brak jest jakichkolwiek informacji, ile razy powód lub jego przedstawiciel świadczyli usługi bezpośrednio u pozwanej. Wynagrodzenie to, stanowiące ponad 58 % kwoty pożyczki wypłaconej pozwanej, ocenić należy jako wygórowane i nieekwiwalentne.

Postanowienie umowne, dotyczące tej opłaty, jako nieuzgodnione indywidualnie z pozwaną, z mocy art. 385¹ § 1 k.c. nie wiąże stron. Nie prowadzi to jednocześnie do nieważności pozostałych postanowień umowy, zgodnie bowiem z art. 385¹ § 2 k.c. strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Sąd uznał zatem, że w niniejszej sprawie, w zakresie naliczenia przez powoda opłaty za obsługę pożyczki w domu, doszło do ukształtowania praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy pozwanej. Tak ustalona przez powoda opłata jawi się jako próba nałożenia na konsumenta dodatkowych, niczym nieuzasadnionych obciążeń.

W konsekwencji powyższego, zobowiązanie pozwanej obejmuje kwotę pożyczki w wysokości 1.000,00 zł., opłatę przygotowawczą 50,00 zł. i odsetki w kwocie 76,17 zł., łącznie 1.126,17 zł. Z treści przedstawionych dowodów wynika, iż pozwana uiściła kwotę 1.303,40 zł., zatem spłaciła pożyczkę w kwocie wyższej o 177,23 zł. niż powinna.

Przedmiotowym pozwem powód dochodził także kwoty 361,31 zł. tytułem skapitalizowanych odsetek, naliczonych do dnia 30 października 2017 r. Na odsetki te składają się odsetki maksymalne naliczone od przeterminowanych wpłat oraz od kwot i terminów wymagalności poszczególnych rat pożyczki. Zatem odsetki te naliczone zostały również od opłaty za obsługę w domu, co do której powództwo podlegało oddaleniu. W związku z tym Sąd uznał za zasadne uwzględnienie roszczenia w zakresie odsetek jedynie od tej części rat, która obejmowała spłatę kapitału i odsetek. Sąd obliczył należną z tego tytułu kwotę procentowo. Przyjmując, że powodowi należy się w sumie kwota 1.126,17 zł. (kwota pożyczki do wypłaty 1.000,00 zł. + opłata przygotowawcza 50,00 zł. + odsetki 76,17 zł.), stanowi to 66 % całkowitej kwoty do zapłaty, przewidzianej przez powoda, czyli kwoty 1.706,40 zł. Zatem należność z tytułu dochodzonych skapitalizowanych odsetek wynosi 238,46 zł. ($66\% \times 361,31 \text{ zł.} = 238,46 \text{ zł.}$).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 353 k.c. i art. 354 § 1 k.c. Sąd orzekł, jak w punkcie 1 wyroku, zasądając kwotę 61,23 zł., uwzględniając faktycznie wypłaconą pozwaną kwotę pożyczki, obowiązek uiszczenia przez nią opłaty przygotowawczej, określonych umową odsetek i odsetek skapitalizowanych oraz wysokość dokonanych spłat $\{(1.000,00 + 50,00 + 76,17 = 1.126,17 \text{ zł.}) + 238,46 \text{ zł.} - 1.303,40 \text{ zł.}\}$. O odsetkach ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, czyli od dnia 03 listopada 2017 r. do dnia zapłaty, orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako niezasadne (pkt 2 wyroku).

W pkt 3 wyroku orzeczono o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Na koszty procesu składały się: opłata od pozwu w kwocie 30,00 zł., opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 270,00 zł. - zgodnie z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.), łącznie 317,00 zł. Powód wygrał w 8%, zatem należał mu się zwrot kwoty 25,36 zł. ($317,00 \text{ zł.} \times 8\% = 25,36 \text{ zł.}$).

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 4 wyroku).